På Helighet av Sabbatdagen: Ein Teologisk Studie

論安息日之聖潔：一篇神學研究論文

- Frank Leo 劉宗唐 משה הלוי *Φραγκίσκος Μωυσῆς Λευίτάκης*
משה לוין (לעווין)

I. Innledning / 引言

Russenorsk: Eta skrivearbeid njet presentom ein argument at kristelig folkmann skal gjørom "gudstjenestedag" på lørdagen. Men eta studie demonstrerom at Jeshua Messias kommanderom: "Holdom Sabbaten hellig" — som i Toraen — og at Sabbaten (fra fredagskveld til lørdagskveld) forblir ein hellig dag for vila og familje, sjølv om kristelig folkmann samlasom på søndag for gudstjeneste.

中文：本篇論文並非主張基督徒應將「崇拜日」改為星期六。然而，本研究旨在闡明：耶穌（Yeshua）彌賽亞確實命令「守安息日為聖」——正如妥拉（Torah）所教導的——並且安息日（自週五日落至週六日落）對基督徒而言仍然是一個神聖的日子，應當安息、與家人共處，即便基督徒慣於在主日（星期日）聚會敬拜。

II. Toraen Kommanderom: Sabbaten er Hellig / 妥拉之誡命：安息日為聖

Russenorsk: I Boken av Utkommen (Exodus) 20:8-11, Gud kommanderom alle folkmann:

中文：在出埃及記（Exodus）20:8-11中，神命令所有人：

Hebraisk tekst / 希伯來文原文：

זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ:

Translitterasjon / 音譯：*Zakhor et-yom ha-Shabbat l'qadd'sho. Sheshet yamim ta'avod v'asita kol-m'lakhte'kha. V'yom ha-sh'vi'i Shabbat la-YHWH Elohekha lo-ta'aseh khol-m'lakhah attah u-vinkha u-vittekha avd'kha va-amat'kha u-v'hemt'kha v'ger'kha asher bish'arekha.*

Oversettelse："Husk Sabbatsdagen for å holde den hellig. Seks dager skal du arbeide og gjøre alt ditt verk. Men den syvende dag er Sabbat for JHWH din Gud; du skal ikke gjøre noe arbeid — du, din sønn, din datter, din tjener, din tjenestepike, ditt fe, eller den fremmede som er innenfor dine porter."

翻譯：「當記念安息日，守為聖日。六日要勞碌作你一切的工。但第七日是耶和華你神的安息日；這一日你和你的兒女、僕婢、牲畜、並你城裏寄居的客旅，無論何工都不可作。」

Septuaginta (LXX) Gresk tekst / 七十士譯本希臘文：
Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν· ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον…

Translitterasjon / 音譯：*Mnēsthēti tēn hēmeran tōn sabbatōn hagiazein autēn; hex hēmeras erga kai poiēseis panta ta erga sou; tē de hēmera tē hebdomē sabbata Kyriō tō Theō sou; ou poiēseis en autē pan ergon…*

Oversettelse："Husk Sabbatens dag for å helliggjøre den; seks dager skal du arbeide og gjøre alle dine gjerninger; men den sjuende dag er Sabbat for Herren din Gud; du skal ikke gjøre noe arbeid i den…"

翻譯：「你當記念安息之日，使之為聖；六日你當勞動並作你一切的工；但第七日是屬主你神的安息日；你不可在其中作任何工……」

Russenorsk: Eta kommand er njet berre for jødisk folkmann. Teksten sprek: "du, din sønn, din datter… og den fremmede (גֵּר / *ger*) som er innenfor dine porter." Den *ger* (fremmed, ikkje-jøde) er også inkluderom. Dessuten, i 1. Mosebok (Genesis) 2:2-3:

中文：此誡命並非僅為猶太人而設。經文明言：「你和你的兒女……並你城裏寄居的客旅（גֵּר / *ger*）。」外邦人（*ger*，非猶太人）同樣被涵蓋在內。此外，在創世記 2:2-3 中：

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ

Translitterasjon / 音譯：*Vay'khal Elohim ba-yom ha-sh'vi'i m'lakhto asher asah, vayishbot ba-yom ha-sh'vi'i mi-kol-m'lakhto asher asah. Vay'varekh Elohim et-yom ha-sh'vi'i vay'qaddesh oto.*

Oversettelse："Og Gud fullførte på den sjuende dag sitt verk som han hadde gjort, og han hvilte på den sjuende dag fra alt sitt verk som han hadde gjort. Og Gud velsignet den sjuende dag og helliggjorde den."

翻譯：「到第七日，神造物的工已經完畢，就在第七日歇了祂一切的工，安息了。神賜福給第七日，定為聖日。」

Russenorsk: Sabbaten var helliggjort *før* jødisk nasjonen eksisterom — ved skapelsen sjølv. Eta viser at Sabbaten er universell, for alle menneskeskapning, njet bare for Israel.

中文：安息日在猶太民族存在之前就已被定為聖——乃是在創造之時。這表明安息日具有普世性，為全人類而設，並非僅為以色列民。

III. Jeshua (Jesus) Kommanderom Å Holdom Sabbaten / 耶穌命令守安息日

A. Matteus 5:17-19 / 馬太福音 **5:17-19**

Koine Gresk tekst / 通用希臘文：

Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·

Translitterasjon / 音譯：*Mē nomisēte hoti ēlthon katalysai ton nomon ē tous prophētas; ouk ēlthon katalysai alla plērōsai. Amēn gar legō hymin, heōs an parelthē ho ouranos kai hē gē, iōta hen ē mia keraia ou mē parelthē apo tou nomou, heōs an panta genētai. Hos ean oun lysē mian tōn entolōn toutōn tōn elachistōn kai didaxē houtōs tous anthrōpous, elachistos klēthēsetai en tē basileia tōn ouranōn.*

Oversettelse："Tro ikke at jeg er kommet for å oppheve Loven eller Profetene; jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle. For sannelig sier jeg dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel forgå av Loven, før alt er skjedd. Den som da bryter et av disse minste bud og lærer menneskene dette, han skal kalles den minste i himmelriket."

翻譯：「莫想我來要廢掉律法和先知；我來不是要廢掉，乃是要成全。我實在告訴你們：就是到天地都廢去了，律法的一點一畫也不能廢去，都要成全。所以，無論何人廢掉這誡命中最小的一條，又教訓人這樣作，他在天國要稱為最小的。」

Peshitta Syrisk tekst / 敘利亞文別西大譯本：

ܠܐ ܬܣܒܪܘ ܕܐܬܝܬ ܕܐܒܛܠ ܢ̈ܡܘܣܐ ܐܘ ܢ̈ܒܝܐ ܠܐ ܐܬܝܬ ܕܐܒܛܠ ܐܠܐ ܕܐܫܠܡ ܀

Translitterasjon / 音譯：*Lā tasb'run d'ethith d'eshrē nāmusā aw n'viyē; lā ethith d'eshrē ellā d'emallē.*

Oversettelse："Njet tro at moja kom for å løse opp (ܫܪܐ / *shrā* — løse, oppløse) Loven (ܢܡܘܣܐ / *nāmusā*) eller Profetene; moja kom njet for å løse opp, men for å fylle opp (ܡܠܐ / *m'lā* — fylle, fullende)."

翻譯：「勿以為我來是要解開（ܫܪܐ / *shrā*——解開、廢除）律法（ܢܡܘܣܐ / *nāmusā*）或先知；我來非要解開，乃是要充滿（ܡܠܐ / *m'lā*——充滿、成全）。」

Russenorsk: Her vi sjåom at det syriske ord *shrā* (ܫܪܐ) betyr "å løse opp, å oppheve" — og Jeshua sier Han NJET kom for å gjørom dette. Han kom for *emallē* (ܠܡܠܝ) — "å fylle fullt", altså å leve ut Loven i sin fullhet. Det greske *plērōsai* (πληρῶσαι) betyr "å fylle opp, å gjøre fullstendig" — njet "å avslutte" eller "å fjerne."

中文：此處我們看到敘利亞語中的 *shrā*（ܫܪܐ）意為「解開、廢除」——而耶穌說祂「非」為此而來。祂來是為了 *emallē*（ܠܡܠܝ）——「充滿」，即將律法活出其完整意義。希臘文 *plērōsai*（πληρῶσαι）意為「充滿、使之完全」——而非「終結」或「移除」。

B. Markus 2:27-28 / 馬可福音 **2:27-28**
Koine Gresk / 通用希臘文：

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Translitterasjon / 音譯：*Kai elegen autois: To sabbaton dia ton anthrōpon egeneto kai ouch ho anthrōpos dia to sabbaton; hōste kyrios estin ho huios tou anthrōpou kai tou sabbatou.*

Oversettelse："Og han sa til dem: Sabbaten ble til for mennesket, og ikke mennesket for Sabbaten; derfor er Menneskesønnen herre også over Sabbaten."

翻譯：「又對他們說：『安息日是為人設立的，人不是為安息日設立的。所以，人子也是安息日的主。』」

Russenorsk: Her Jeshua njet abolisjom Sabbaten — tvert imot! Han erklærom seg som *Kyrios* (κύριος — Herre) av Sabbaten. Ein mann som er "Herre" over noko, avskaffom njet det, men styr over det. Sabbaten ble gjort *dia ton anthrōpon* (διὰ τὸν ἄνθρωπον) — "for menneskene" — njet bare for jødene. Det greske ord *anthrōpos* (ἄνθρωπος) betyr "menneske" generelt, njet *loudaios* (Ἰουδαῖος, "jøde").

中文：此處耶穌並未廢除安息日——恰恰相反！祂宣告自己為安息日的 *Kyrios*（κύριος——主）。一位是某事之「主」的人，不會廢除它，而是掌管它。安息日是 *dia ton anthrōpon*（διὰ τὸν ἄνθρωπον——「為了人類」）而設立的——不僅僅為猶太人。希臘文 *anthrōpos*（ἄνθρωπος）指「人類」全體，而非 *loudaios*（Ἰουδαῖος，「猶太人」）。

C. Lukas 4:16 — Jeshua sin Sedvane / 路加福音 **4:16——**耶穌的慣例
Koine Gresk / 通用希臘文：

Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.

Translitterasjon / 音譯：*Kai ēlthen eis Nazara, hou ēn tethrammenos, kai eisēlthen kata to eiōthos autō en tē hēmera tōn sabbatōn eis tēn synagōgēn, kai anestē anagnōnai.*

Oversettelse："Og han kom til Nasaret, der han var oppfostret, og gikk inn i synagogen på Sabbatsdagen, som hans sedvane var, og stod opp for å lese."

翻譯：「耶穌來到拿撒勒，就是祂長大的地方。在安息日，照祂平常的規矩進了會堂，站起來要念聖經。」

Russenorsk: Uttrykket *kata to eiōthos autō* (κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ) betyr "ifølge hans sedvane/vane". Eta viser at Jeshua regelmessig heldt Sabbaten — njet som ein eingongstilfelle, men som ein livsregel.

中文：短語 *kata to eiōthos autō*（κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ）意為「照祂的慣例/習俗」。這表明耶穌定期守安息日——不是偶爾為之，而是一種生活規律。

IV. Sabbat er for Vila og Familje — Njet Nødvendigvis "Gudstjenestedag" / 安息日是為安息與家庭——不必然等同於「崇拜日」

Russenorsk: Det er viktig å forsto forskjellen mellom *Sabbat* (kviledag) og *gudstjenestedag* (dag for samling og tilbedelse). Kristelig folkmann kan samlom på søndag for tilbedelse — men Sabbaten (fredag kveld til lørdag kveld) forblir ein dag satt til side for:

中文：至關重要的是要理解安息日（休息之日）與崇拜日（聚集敬拜之日）之間的區別。基督徒可以在主日（星期日）聚集敬拜——但安息日（週五日落至週六日落）仍然是一個分別出來的日子，用於：

Russenorsk: — Inga arbeid (njet råbbåtom / no work) — Vila og hvile (odpochivaj / rest) — Familje og fellesskap (semeistvo / family) — Åndelig refleksjon

中文：— 不工作 — 休息安歇 — 家庭與團契 — 靈性反思

Russenorsk: Profeten Jesaja (Isaiah) bekrefterom dette. I Jesaja 58:13-14 (Hebraisk):

中文：先知以賽亞（Isaiah）確認了這一點。在以賽亞書 58:13-14（希伯來文）：

אִם־תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג לִקְדוֹשׁ יְהוָה מְכֻבָּד

Translitterasjon / 音譯：*Im-tashiv mi-Shabbat raglekha asot chafatsekha b'yom qodshi, v'qarata la-Shabbat oneg li-q'dosh YHWH m'khubad.*

Oversettelse："Dersom du holder din fot tilbake fra Sabbaten, fra å gjøre ditt eget behag på min hellige dag, og kaller Sabbaten en fryd, Herrens hellige dag for ærverdig…"

翻譯：「你若在安息日掉轉你的腳步，在我聖日不以操作為喜樂，稱安息日為可喜樂的，稱耶和華的聖日為可尊重的……」

Russenorsk: Sabbaten er kallt *oneg* (עֹנֶג — fryd, glede) — eta er ein dag av glede, njet byrde! Det er for familje, vila, refleksjon over Guds godhet.

中文：安息日被稱為 *oneg*（עֹנֶג——喜樂、愉悅）——這是一個歡樂之日，而非重擔！它是為了家庭、休息、省思神的美善。

V. Romerne 14:5-6 er NJET ein Unnskyldning å Avskaffom Sabbaten / 羅馬書 14:5-6 並非廢除安息日的藉口

Russenorsk: Mange kristelig folkmann siterom Romerne (Romans) 14:5-6 som bevis at "enhver dag er lik" og at Sabbaten njet lenger bindande. Men eta er ein grov mislesning av teksten.

中文：許多基督徒引用羅馬書 14:5-6 作為「每一天都一樣」、安息日不再具約束力的證據。然而，這是對該段經文的嚴重誤讀。

Gresk tekst av Romerne 14:5 / 羅馬書 **14:5** 希臘文：
ὃς μὲν γὰρ κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω.

Translitterasjon / 音譯： *Hos men gar krinei hēmeran par' hēmeran, hos de krinei pasan hēmeran; hekastos en tō idiō noi plērophoreisthō.*

Oversettelse: "For én dømmer én dag framfor en annen dag, mens en annen dømmer hver dag [likt]. La enhver være fullt overbevist i sitt eget sinn."

翻譯：「有人看這日比那日強；有人看日日都是一樣。只是各人心裏要意見堅定。」

Fullstendig kontekstuell analyse av Romerne 14 / 羅馬書第14章完整上下文分析：
Russenorsk: Når vi lesom heile Romerne kapittel 14, ser vi klårt at emnet er *spising og faste* — njet Sabbaten:

中文：當我們閱讀羅馬書第十四章全章時，清楚可見其主題是飲食與禁食——而非安息日：

Russenorsk: — Vers 2: "Éin trur han kan spise alt; den svake spiser bare grønsaker (λάχανα / *lachana*)" — Vers 3: "Den som spiser, skal njet forakte den som njet spiser" — Vers 6: "Den som spiser, spiser for Herren… den som njet spiser, spiser njet for Herren" — Vers 14: "Ingenting er *koinos* (κοινόν — urent/vanhellig) i seg sjølv" — Vers 15: "Om din bror blir bedrøvet over din *broma* (βρῶμα — mat)…" — Vers 17: "Guds rike er njet mat (βρῶσις / *brōsis*) og drikke" — Vers 21: "Det er godt hverken å spise *kreas* (κρέας — kjøtt) eller drikke vin"

中文：— 第2節：「有人信百物都可吃；但那軟弱的只吃蔬菜（λάχανα / *lachana*）」— 第3節：「吃的人不可輕看不吃的人」— 第6節：「吃的人，是為主吃的……不吃的人，是為主不吃的」— 第14節：「凡物本來沒有 *koinos*（κοινόν——不潔/俗的）」— 第15節：「你若因食物（βρῶμα / *broma*）叫弟兄憂愁……」— 第17節：「因為神的國不在乎吃（βρῶσις / *brōsis*）喝」— 第21節：「無論是吃 *kreas*（κρέας——肉）、是喝酒……都不好」

Russenorsk: Heile kapitlet handlom om *faste-praksis* (eit "tvilsomt spørsmål" — *dialogismōn* / διαλογισμῶν, vers 1) som var vanleg i det første århundre. Jødisk tradisjon fastet på mandag og torsdag (Misjna, Ta'anit 2:4). Fariseerens bønn i Lukas

18:12 nemner faste to gonger i veka. Nokon i Roma-forsamlinga fastet på spesielle dagar, andre njet. Nokon spiste bare grønsaker under faste (som Daniel i Daniel 10:2-3), andre åt alt. Paulus' råd var: njet døm kvarandre om dette, for det er ein *tvilsom sak* — njet Guds klåre lov.

中文：整章論述的是禁食的實踐（一個「疑惑的事」——*dialogismōn* / διαλογισμῶν，第1節），這在第一世紀是常見的。猶太傳統在週一和週四禁食（密西拿，塔安尼特 2:4）。路加福音 18:12 中法利賽人的禱告提到「一個禮拜禁食兩次」。羅馬教會中有人在特定日子禁食，有人不然。有人在禁食期間只吃蔬菜（如但以理在但以理書 10:2-3），有人則照常進食。保羅的勸告是：不要因此互相論斷，因為這是一個疑惑的事——而非神明確的律法。

Russenorsk: Det greske ordet *krinei* (κρίνει) i vers 5 betyr "dømmer, bedømmer, vurderer" — njet "helliggjør" eller "holder hellig". Å "dømme ein dag" i konteksten av faste betyr å velge ein bestemt dag for å faste — njet å avgjøre kva dag som er Sabbat. Sabbaten er aldri nemnt i heile Romerne 14!

中文：第5節中的希臘文 *krinei*（κρίνει）意為「判斷、評估、決定」——而非「使之成聖」或「守為聖」。在禁食的語境中「判斷一日」意味著選擇某一特定日子來禁食——而非決定哪一天是安息日。整個羅馬書第十四章從未提及安息日！

Russenorsk: Dessuten: Paulus sjølv holdt Loven (Apostelgjerningane 21:24, 24:14). Å argumentere at Paulus lærte imot Guds Lov i sine brev er å "vri hans ord" som Peter åtvara (2 Peter 3:15-16).

中文：此外：保羅本人也遵守律法（使徒行傳 21:24, 24:14）。若論稱保羅在其書信中教導反對神的律法，便是如彼得所警告的那樣「強解他的話」（彼得後書 3:15-16）。

VI. Forandringa av "Gudstjenestedagen" til Søndag: Ein Historisk Analyse /「崇拜日」改為星期日：歷史分析

Russenorsk: Forandringa frå Sabbat til søndag som *hovuddagen for kristelig gudstjeneste* var NJET gjort av Jeshua eller apostlane. Det var ein gradvis prosess drevet av romersk politisk makt og innflytelse frå heidensk soldyrking.

中文：從安息日轉變為以星期日作為基督徒主要崇拜日，並非由耶穌或使徒所定。這是一個逐步的過程，由羅馬政治權力及異教太陽崇拜的影響所推動。

A. Konstantin sin Søndagslov — 7. mars 321 e.Kr. / 君士坦丁的星期日法令——公元**321**年**3**月**7**日

Russenorsk: Keiser Konstantin utstedte den første sivile lov som påbaud kvile på søndag. Teksten frå *Codex Justinianus* 3.12.2 (Krueger, red., *Corpus Iuris Civilis*, Vol. 2, Berlin, 1892, s. 127) lyder:

中文：皇帝君士坦丁頒布了第一項要求星期日休息的民法。出自《查士丁尼法典》3.12.2（Krueger 編，*Corpus Iuris Civilis*，第2卷，柏林，1892年，頁127）的文本如下：

"Omnes iudices urbanaeque plebes et artium officia cunctarum venerabili die solis quiescant."

Oversettelse："Alle dommere og byfolk og alle håndverkere skal hvile på den ærverdige Solens dag."

翻譯：「所有法官、城市人民和各行業的工匠，都應在可敬的太陽之日休息。」

Russenorsk: Legg merke til: det latinske uttrykket er *venerabili die solis* — "den ærverdige dag for Solen." Eta refererer direkte til den romerske soldyrkinga (Sol Invictus). Det finst *inga referanse* til Bibelens Gud, til Jesus Kristus, eller til "Herrens dag" (*Kyriakē hēmera*). Konstantin mintom myntar med Sol Invictus sitt bilde så seint som 320-årene e.Kr. (Catholic Encyclopedia, "Constantine the Great"; Encyclopedia Britannica, "Mithras"; Sear, *Roman Coins and their Values*, Vol. IV, 2011, s. 363-491).

中文：請注意：拉丁語用詞為 *venerabili die solis*——「可敬的太陽之日」。這直接指涉羅馬太陽崇拜（Sol Invictus，無敵的太陽神）。其中毫無提及聖經的神、耶穌基督、或「主日」（*Kyriakē hēmera*）。君士坦丁遲至公元320年代仍在鑄造印有 Sol Invictus 圖像的錢幣（《天主教百科全書》，「Constantine the Great」條目；《大英百科全書》，「Mithras」條目；Sear, *Roman Coins and their Values*，第四卷，2011年，頁363-491）。

B. Eusebius sitt Vitnesbyrd / 優西比烏的見證

Russenorsk: Eusebius av Cæsarea, i *Vita Constantini* (Livet til Konstantin), Bok IV, Kapittel 18, skriv:

中文：該撒利亞的優西比烏（Eusebius）在其《君士坦丁傳》（*Vita Constantini*）第四卷第十八章中寫道：

"He ordained, too, that one day should be regarded as a special occasion for prayer… the day of our Lord and Saviour… And since his desire was to teach his whole army zealously to honor the Saviour's day (**which derives its name from light, and from the sun**)…"

Russenorsk: Sjølv Eusebius, ein forsvarar av Konstantin, innrøm at søndagen "deriverer sitt namn frå lys og frå sola." Philip Schaff kommenterer: "Constantine styles the Lord's day *Dies solis*, a name which could not offend the ears of his Pagan subjects" (Schaff, *NPNF2-01*, note til Eusebius, Vita Const. IV.18; jf. Gibbon, kap. 20, note 8).

中文：即便是作為君士坦丁辯護者的優西比烏也承認，星期日「其名稱源自光和太陽」。Philip Schaff 評論道：「君士坦丁稱主日為 *Dies solis*（太陽之日），這個名稱不會冒犯他異教臣民的耳朵」（Schaff, *NPNF2-01*，優西比烏《君士坦丁傳》IV.18 注釋；參 Gibbon，第20章，注8）。

C. Konsilet i Laodikea (ca. 363-364 e.Kr.) / 老底嘉會議（約公元363-364年）

Russenorsk: Omtrent 40 år etter Konstantin, utstedte Konsilet i Laodikea Kanon 29:

中文：在君士坦丁之後約四十年，老底嘉會議頒布了第29條教規：

"Christians must not Judaize by resting on the Sabbath, but must work on that day, rather honouring the Lord's Day; and, if they can, resting then as Christians. But if any shall be found to be Judaizers, let them be anathema from Christ."（Canon 29, Council of Laodicea; jf. Hefele, *History of Church Councils*, Vol. II）

Russenorsk: Eta kanon *forbyr* kristelige folkmann å kvile på Sabbaten — kva tyder at kristelige folkmann FRAMLEIS heldt Sabbaten til dette tidspunktet! Elles kvifor ville eit kyrkjeråd trenge å forby det? Forbodet sjølv er bevis på praksisen.

中文：此教規禁止基督徒在安息日休息——這意味著基督徒直到那時仍然在守安息日！否則教會會議為何需要禁止它呢？禁令本身就是此慣例存在的明證。

D. Socrates Scholasticus sitt Vitnesbyrd / 教會歷史家蘇格拉底的見證
Russenorsk: Den kristelige historikaren Socrates Scholasticus (ca. 440 e.Kr.) skriv i si *Kirkehistorie*, Bok V, Kapittel 22:

中文：基督教歷史學家蘇格拉底（Socrates Scholasticus，約公元440年）在其《教會史》第五卷第二十二章中寫道：

"For although almost all churches throughout the world celebrate the sacred mysteries on the Sabbath [i.e., Saturday] of every week, yet the Christians of Alexandria and at Rome, on account of some ancient tradition, have ceased to do this."

Russenorsk: Eta vitnar at so seint som det 5. århundre, *nesten alle kyrkjer i verda* framleis heldt gudstjeneste på Sabbaten (lørdag) — med unntak av Roma og Alexandria! Forandringa var altså NJET universell og NJET apostolisk, men ein spesifikk romersk tradisjon.

中文：這見證了直到第五世紀，世界上幾乎所有的教會仍在安息日（星期六）舉行聖禮——唯有羅馬和亞歷山大利亞例外！因此，這一改變並非普世性的，也並非使徒所傳承的，而是一個特定的羅馬傳統。

E. Samandrag av Kjelder / 資料總結

Russenorsk: Akademiske og historiske kjelder stadfestar:

中文：學術及歷史資料證實：

Russenorsk:

- *Codex Justinianus* 3.12.2 (321 e.Kr.) — Konstantin sin lov om kvile på *dies solis* (Krueger, red., 1892)
- Eusebius, *Vita Constantini* IV.18 (ca. 337-340 e.Kr.) — Søndagen "deriverer sitt namn frå sola"
- Konsilet i Laodikea, Kanon 29 (ca. 363-364 e.Kr.) — Forbyr Sabbatskvile (Hefele, *History of Church Councils*)
- Socrates Scholasticus, *Historia Ecclesiastica* V.22 (ca. 440 e.Kr.) — "Nesten alle kyrkjer" heldt framleis Sabbat
- Philip Schaff, *Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, Vol. 1 & 2
- Joseph Cullen Ayer, *A Source Book for Ancient Church History* (1913), s. 284-285
- Catholic Encyclopedia, "Constantine the Great"; "Mithras"
- David Sear, *Roman Coins and their Values*, Vol. IV (2011)

中文：1.《查士丁尼法典》3.12.2（公元321年）——君士坦丁關於在 *dies solis*（太陽之日）休息的法令（Krueger 編，1892年） 2. 優西比烏，《君士坦丁傳》IV.18（約公元337-340年）——星期日「其名源自太陽」 3. 老底嘉會議，第29條教規（約公元363-364年）——禁止安息日休息（Hefele, *History of Church Councils*） 4. 蘇格拉底，《教會史》V.22（約公元440年）——

「幾乎所有教會」仍守安息日 5. Philip Schaff, *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 第二系列，第1及第2卷 6. Joseph Cullen Ayer, *A Source Book for Ancient Church History*（1913年），頁284-285 7.《天主教百科全書》,「Constantine the Great」及「Mithras」條目 8. David Sear, *Roman Coins and their Values*, 第四卷（2011年）

VII. Teologisk Syntese: Sabbat og Søndag Saman / 神學綜合：安息日與主日並行

Russenorsk: Vår posisjon er njet at kristelig folkmann må endre sin gudstjenestedag til lørdag. Kristelig folkmann har tradisjonelt samla seg på søndag for å feire Jeshua sin oppstandelse (som skjedde på den første dag i veka). Eta er ein vakker tradisjon. Men tradisjon avskaffom njet Guds kommand.

中文：我們的立場並非主張基督徒必須將崇拜日改為星期六。基督徒傳統上在星期日聚集，紀念耶穌的復活（發生在一週的第一天）。這是一個美好的傳統。然而，傳統並不廢除神的誡命。

Russenorsk: Den bibelske modellen er: — **Søndag** = Gudstjenestedag (samling, tilbedelse, brødsbrytelse) — **Sabbat (fredag kveld til lørdag kveld)** = Hellig kviledag (njet arbeid, vila, familje, åndelig fornyelse)

中文：聖經的模式是：— 主日（星期日）= 崇拜日（聚集、敬拜、掰餅）— 安息日（週五日落至週六日落）= 聖潔的休息日（不工作、安息、家庭、靈性更新）

Russenorsk: Dessa to er njet i konflikt. Å samlom til gudstjeneste på søndag ogsamtidighalde Sabbaten hellig (kvile frå arbeid) er fullstendig bibelsk og i harmoni med både Toraen og Jeshua sine ord.

中文：這兩者並不衝突。在主日聚集崇拜的同時守安息日為聖（從工作中休息），完全符合聖經，與妥拉和耶穌的話語相和諧。

VIII. Konklusjon / 結論

Russenorsk: Sabbaten var helliggjort ved skapelsen (Genesis 2:2-3), kommanderom i Toraen (Exodus 20:8-11), stadfesteom av Jeshua Messias (Matteus 5:17-19; Markus 2:27-28; Lukas 4:16), og aldri avskaffa av apostlane. Romerne 14:5-6 handlom om faste — njet Sabbat. Forandringa til søndag som "den einaste dag" kom frå ein heidensk-influert romersk keiser (Konstantin, 321 e.Kr.) og seinare kyrkjeråd (Laodikea, ca. 364 e.Kr.) — njet frå Skrifta.

中文：安息日在創造時即被定為聖（創世記 2:2-3），在妥拉中被命令（出埃及記 20:8-11），為耶穌彌賽亞所確認（馬太福音 5:17-19；馬可福音 2:27-28；路加福音 4:16），且從未被使徒廢除。羅馬書 14:5-6 論及的是禁食——而非安息日。改為以星期日為「唯一之日」，乃出自一位受異教影響的羅馬皇帝（君士坦丁，公元321年）及後來的教會會議（老底嘉，約公元364年）——而非出自聖經。

Russenorsk: Lat oss difor holdom Sabbaten hellig — njet av lovisk tvang, men av kjærleik til Gud som skapte oss og gjev oss kvile. Lat oss kalle Sabbaten ein *oneg* (עֹנֶג) — ein fryd — og innvigom den til vila, familje og åndelig fornyelse, medan vi fortset å samlom for tilbedelse på Herrens Dag, søndagen.

中文：因此，讓我們守安息日為聖——不是出於律法主義的強迫，而是出於對那創造我們、賜我們安息的神之愛。讓我們稱安息日為 *oneg*（עֹנֶג）——喜樂——將它奉獻為休息、家庭與靈性更新的日子，同時繼續在主日（星期日）聚集敬拜。

Bibliografi / 參考文獻

- Ayer, Joseph Cullen. *A Source Book for Ancient Church History*. New York: Charles Scribner's Sons, 1913.

- Catholic Encyclopedia. "Constantine the Great." New York: Robert Appleton Company, 1908.
- Catholic Encyclopedia. "Mithraism." New York: Robert Appleton Company, 1911.
- Eusebius of Caesarea. *Vita Constantini* (Life of Constantine). Ed. Schaff, Philip. *Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, Vol. 1. Edinburgh: T&T Clark, 1890.
- Hefele, Karl Joseph von. *A History of the Councils of the Church*. Edinburgh: T&T Clark, 1896.
- Krueger, Paulus, ed. *Corpus Iuris Civilis: Codex Iustinianus*. Vol. 2. Berlin, 1892.
- Schaff, Philip. *Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, Vol. 2: Socrates and Sozomenus Ecclesiastical Histories. Edinburgh: T&T Clark, 1891.
- Sear, David. *Roman Coins and their Values*. Vol. IV. London: Spink, 2011.
- Socrates Scholasticus. *Historia Ecclesiastica* (Church History). Book V, Ch. 22.
- Nestle, Eberhard. *Novum Testamentum Graece*. 1904.
- Swete, Henry Barclay, ed. *The Old Testament in Greek According to the Septuagint*. Cambridge: Cambridge University Press, 1909.
- *Peshitta New Testament*. British and Foreign Bible Society. Accessed via Dukhrana Biblical Research (dukhrana.com).
- Mishnah, *Ta'anit* 2:4.